

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Nijmegen
T.a.v.
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
6587861

Onze referentie
1220205

Datum 21 februari 2022
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam	Trianon
Adres	Berg en Dalseweg 33
Postcode/plaats	6522BA Nijmegen
Gemeente/provincie	Nijmegen; Gelderland;
Monumentnummer	522989

Geacht college,

Op 4 januari 2022 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen. In onderstaande motivering licht ik dit nader toe. Vervolgens benoem ik de benodigde aanpassingen in het plan en het proces die tot een positief advies kunnen leiden. Daarbij kan ik terzijde staan met kunde en kennis over met name een verbeterd kleurvoorstel. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De aanvraag betreft een inpandige verbouwing van de horecazaak en een naamswijziging op de gevel.

Motivering

Café Trianon bestaat uit drie delen met een café-restaurant met daaraan vast een middengedeelte en een poppodium achter. Alleen het café-restaurant gedeelte is rijksmonument. Het café is in coronatijd in zwaar weer gekomen en de eigenaar, die al eerder te kennen gaf de zaak te willen verkopen, is definitief gestopt. De nieuwe eigenaar wil in het leegstaande pand een wijnbar vestigen en wil de oorspronkelijke naam Trianon vervangen voor Buskens, ter ere van de architect.

Er ligt nu een bouwstop op het pand omdat met de werkzaamheden al was begonnen.

Het rijksmonumentale café is een één-laags onderkelderd pand met plat dak en houten veranda, uitgevoerd met jugendstil-elementen. Vóór op het dak, boven de veranda, staat een geornamenteerde smeedijzeren stellage waarin een schild met de naam 'TRIANON' is verwerkt. Het werd in 1910 gebouwd door architect P.G. Buskens voor de Amersfoortse Phoenixbrouwerij. Voor de deur was tot 1913 een halte van de paardentram. Langs de Berg en Dalseweg lagen meerdere café's met veranda's aangezien dit een belangrijke toeristische wandelroute was. Het oorspronkelijke interieur is nog grotendeels aanwezig. Het café heette achtereenvolgens café Cornelissen, Café Buitenlust en na de Tweede Wereldoorlog café Trianon.

Positief is dat de nieuwe eigenaren veel ambitie hebben om van het café weer een bijzonder etablissement in Nijmegen (-Oost) te maken. Daarmee wordt de openbare functie van deze historische uitspanning bestendigd. Mooi is dat de lambrisering, plafond, buffetkast en lichtkoepel gehandhaafd blijven en daar waar nodig worden hersteld. Daarnaast is ook duidelijk dat elektra en ventilatie aangepakt dienen te worden. Ook mooi is dat straks het licht weer door het zijraam naar binnen kan komen nu de aanbouw buiten verdwijnt.

Het dilemma hier is, is dat de balans tussen het behoud en vernieuwing teveel doorslaat naar het laatste. Het bestaande monumentale café wordt teveel in het keurslijf van de nieuwe huisstijl en inrichting van de wijnbar gedrongen. Daarmee gaat een groot deel van de sfeer, de samenhang en betekenis van de aankleding van het interieur in Art Nouveau stijl verloren. Het uitgangspunt moet zijn dat behoud voor vernieuwen gaat. Ik snap dat je het rijksmonument niet kan bevriezen in de tijd. Het café is ook geen stijlkamer.

Het gaat mij erom dat je als bezoeker snapt in welke tijdperiode je bent aanbeland en dat de kleurstelling en inrichting ondersteunend en versterkend is aan deze fase. Dit kleurvoorstel voor één kleur (warmgrijs) zonder dat we ook iets weten van type verf of de glansgraad is volstrekt onvoldoende en tast de monumentale en architectonische waarde van het interieur aan.

Om een positief advies te krijgen adviseer ik eerst een goed kleurvoorstel op basis van verder (specialistisch) onderzoek te maken voor vloeren, deuren, kast, kozijnen en lambrisering. Het kleuronderzoek van Sara van Veldhuizen vormt een startpunt maar in de kleurinventarisatie (dus geen verkenning!) ontbreken de verfdwarsdoorsneden en is er ook geen architectonische context terug te vinden. Ik mis de vertaling van de kleurbevindingen naar een totaalbeeld. Ze schrijft terecht dat er verder onderzoek moet worden uitgevoerd. Dit kan de juiste input geven voor een kleurstelling die meer bij het authentieke interieur past.

Ik adviseer negatief op het gebruik van een gietvloer in combinatie met een mozaïektegels. Dat tast de monumentale waarden teveel aan. Een gietvloer zwevend aan leggen op de bestaande houten vloer is wel een optie. Ik adviseer om te kijken of je op de gietvloer nog een houten vloer kunt leggen. Let er wel op dat de vloer in beide gevallen, zowel bij de mozaïektegels als bij houten planken, omhoog zal komen. Dit levert mogelijk problemen op bij de deuren met de omlijstingen, neuten en de onderdorpels.

Ter plaatse van de verdwenen kachel en de bestaande schoorsteenpijp verdwijnt de haardplaats achter de van elders afkomstige houten lambrisering. Ik adviseer

hier negatief op. Het metselwerk en de schoorsteenpijp zijn mooi in de iets gedraaide nis weggewerkt en dienen juist in het zicht te blijven. Onder de lantaarn komt een stalen frame ten behoeve van de verlichting. Deze komt ook in het middengedeelte. Hiermee kan ik akkoord gaan. Verder kan ik akkoord gaan met de nieuwe voordeur. De huidige is niet monumentaal.

In de werkschrijving wordt nog gesproken van behang op de muren. Hier wordt verder weinig informatie over gegeven en kan ik dus nog niet over oordelen. Ook hier zou aansluiting gezocht moeten worden bij het huidige interieur.

Over de doorbraken ben ik positief. Zo wordt een betere verbinding gemaakt tussen de verschillende ruimten. De ruimte aan zich blijft ook in tact. Het voorstel is om in de voordeur en in de doorbraak koperen kaders toe te passen. Dit is niet op de historische situatie op gebaseerd en ook niet passend. Ik kan me voorstellen dat je hier juist de te slopen houten lambrisering kan terugbrengen om de overgangen naar de historische ruimte van het café te begeleiden. Dan weet je als bezoeker dat je je naar het rijksmonumentale gedeelte begeeft of juist deze ruimte verlaat.

Naar aanleiding van de stukken heb ik nog wel een aantal vragen.

De bestaande bar is niet meer zichtbaar in de stukken en wordt ook niet gewaardeerd in het bouwhistorische onderzoek. Ervoor in de plaats komt een nieuwe bar met olijfbloem. Graag hoor ik waarom de bar eerder verdwenen is en wat de geschiedenis van deze bar is. De vaste buffetkast met spiegel en drie deurtjes onder is in de foto-omschrijving van 14 december 2021 opeens verdwenen. Wel wordt er in de tekst gezegd dat deze behouden blijft. Ik word graag geïnformeerd in welke vorm de buffetkast behouden blijft.

Daarnaast wordt niet duidelijk of ook verduurzamingsmaatregelen plaats vinden. Ik word hier graag nader over geïnformeerd.

Over de omgang met de monumentale onderdelen is nu niets bekend. Het is belangrijk dat bij herstel van de lambrisering, plafond, kast en lichtkoepel er een goed plan van aanpak ligt en deskundig en gekwalificeerd personeel betrokken is. Dit dient nog nader uitgewerkt en besproken te worden met mij voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Daarnaast is behoud van oude verflagen (bijv. bij de oude stekkerdoos) een voorwaarde. Alleen licht reinigen en opschuren van de oude verflaag is al voldoende.

De naam Trianon hoort bij dit pand en bij Nijmegen-Oost. Het is onderdeel van de geschiedenis van de plek en de wijk en in het heden heel bekend. Het is dus jammer dat de naam verdwijnt. Natuurlijk hoop ik dat ook Busken een succes wordt maar het zou dus niet hoeven te concurreren met elkaar. Ik zou er sterk voor zijn de naam Trianon op het pand te handhaven.

Nu is er een omgevingsvergunning aangevraagd voor aanpassen van de binnenzijde, maar ook aan de buitenzijde worden de voor en zijgevel opnieuw geschilderd. De gele kleur en donkere plint verdwijnen en krijgen een egale witte kleur. De egale grijze kleur op het houtwerk lijkt al te eenvoudig gekozen en minder goed passend bij de monumentale uitstraling van het gebouw. Het geeft de voorgevel een steriel uiterlijk, terwijl naar mijn idee meer nuance in de

voorgevel qua materialisering en schaduw- en dieptewerking gewenst is. Een studie naar het werk van P.G. Buskens en naar de andere uitspanningen met veranda's in de buurt zou meer informatie opleveren voor een passend kleurvoorstel.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,